

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

Р. В. Чубук

**Методичні рекомендації
до вивчення курсу «Педагогіка»**

Випуск 307

Миколаїв – 2020

Рекомендовано до друку вченою радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили (протокол № 10 від «30» червня 2020 р.)

Рецензенти:

Шуляр В. І. – доктор педагогічних наук, доцент, Заслужений учитель України, директор МОППО.

Барвінок І. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогічної освіти, ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика».

Ч 81

Чубук Р. В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Педагогіка» / Р. В. Чубук. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 48 с. – (Методична серія ; вип. 307).

Методичні рекомендації містять: опис навчальної дисципліни, концепцію і програму курсу, тематичний план лекційних занять, тематичний план семінарських (групових) занять, індивідуальні завдання та завдання для самостійної роботи студентів, питання для підготовки до екзамену, тестові завдання для проміжного контролю знань, список рекомендованої літератури.

Методичні рекомендації адресовані студентам першого освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки «бакалавр», а також магістрантам, аспірантам, викладачам соціально-педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти.

УДК 37(076)

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни «Педагогіка».....	4
Концепція курсу «Педагогіка»	5
Програма курсу «Педагогіка».....	8
Тематичний план лекційного курсу	9
Тематичний курс семінарських (групових) занять	14
Індивідуальні завдання.....	18
Методи навчання	29
Методи контролю	30
Шкала оцінювання: національна та ECTS.....	31
Методичне забезпечення.....	31
Запитання для підготовки до екзамену.....	32
Тестові завдання	36
Рекомендована література	42
Інформаційні ресурси для пошуку інформації.....	47

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА»

Найменування показників	Характеристика дисципліни		
Найменування дисципліни	Педагогіка		
Галузь знань	23 – Соціальна робота		
Спеціальність	231 – Соціальна робота		
Спеціалізація (якщо є)	–		
Освітня програма	Соціальна робота		
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень		
Ступінь вищої освіти	Бакалавр		
Статус дисципліни	Нормативна		
Курс навчання	2 курс		
Навчальний рік	2020–2021		
Номери семестрів	Денна форма	Заочна форма	
	3, 4		
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	7 кредитів / 210 годин		
Структура курсу (годин):	Денна форма	Заочна форма	
	– лекції	33	
	– семінарські (групові) заняття	66	
	– самостійна робота студентів	111	
Відсоток аудиторного навантаження	47%		
Мова викладання	Українська		
Форма проміжного контролю (якщо є)	–		
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

КОНЦЕПЦІЯ КУРСУ «ПЕДАГОГІКА»

Курс «Педагогіка» є базовою науковою дисципліною, яка вивчає основні закономірності процесу спрямованого розвитку особистості, розробляє загальні основи педагогічного процесу, є важливою складовою загальної системи психолого-педагогічної підготовки студентів. Лише осмислення всієї багатозначності педагогічного процесу, знання його закономірностей сприятимуть реалізації основної мети освіти у ХХІ ст. – всебічному розвитку людської особистості. Ця особлива цінність є важливою умовою входження людини у гуманітарний контекст світової цивілізації, власного соціального успіху, реалізації можливостей і творчих здібностей на благо суспільного розвитку України.

Педагогіка – це наука про виховання людини, а відтак про підготовку підростаючого покоління до життя; це мистецтво впливу вихователя на вихованця з метою формування його особистості. У структуру науки входять такі розділи: загальні засади педагогіки, теорія навчання (дидактика), теорія виховання, теорія управління навчальним закладом.

Предметом вивчення дисципліни є процес спрямованого розвитку і становлення людської особистості в умовах її навчання, виховання та освіти.

Мета навчальної дисципліни «Педагогіка» полягає в усвідомленні студентами реального стану і перспектив розвитку освіти в суспільному вимірі, а також закономірностей педагогічного процесу сучасної школи.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є такі:

- оволодіти основами теоретичних знань педагогічної науки як необхідної передумови майбутньої професійної підготовки;
- оволодіти основами педагогічного мислення;
- вивчити форми та методи навчання, виховання та розвитку особистості;
- набути професійних умінь і навичок, основою яких є як теоретичні знання, так і практичні уміння;
- розвинути уміння вивчати та розв'язувати проблеми, що виникають у сфері виховання, навчання та освіти;
- сформувати потреби професійної самоосвіти, саморозвитку, самовиховання.

Розроблена концепція викладання курсу «Педагогіка» відповідає ОПП і зорієнтована на формування таких **компетентностей студентів**:

1) Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК 3** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК 4** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- **ЗК 7** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- **ЗК 8** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- **ЗК 9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК 10** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- **ЗК 11** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- **ЗК 12** Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- **ЗК 13** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- **ЗК 15** Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

2) Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 4 Здатність до управління навчальною діяльністю з підготовки фахівця за допомогою розробленої системи дидактичних засобів.

ФК 5 Здатність визначити стан і потенціал системи організації освіти у закладах освіти, в тому числі володіння методикою аналізу освітньої діяльності у закладі освіти, проведення педагогічної діагностики та моніторингу якості освіти.

ФК 6 Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички організації зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації для вирішення завдань освітнього процесу у закладах освіти.

ФК 11 Здатність створювати належний психологічний клімат у групі; виявляти шляхи оптимізації управління навчально-виховним процесом та створювати умови для їх реалізації; формувати психологічну готовність майбутніх фахівців до виконання ними своїх професійних обов'язків.

ФК 12 Здатність організовувати і здійснювати навчання дорослих у рамках формальної та неформальної освіти.

ФК 14 Здатність до самоаналізу і коригування педагогічної діяльності, самоменеджменту, саморозвитку.

3) Очікувані програмні результати навчання (ПРН):

Знання та розуміння

ПРН 1 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причиново-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 10 Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 17 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 21 Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 22 Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

Вивчення навчальної дисципліни підпорядковано принципам європейської кредитно-трансферної системи, що сприяє безперервній та активній роботі студентів під час оволодіння професійними знаннями, уміннями, навичками та особистісно-професійними якостями.

Педагогіка має міждисциплінарні зв'язки з такими науками: «Філософія», «Анатомія», «Фізіологія», «Психологія» (загальна, вікова, соціальна, педагогічна), «Історія педагогіки», «Соціальна педагогіка», «Порівняльна педагогіка», «Педагогіка вищої школи», «Етнопедагогіка», «Народна педагогіка», «Родинна педагогіка», «Дошкільна педагогіка», «Професійна педагогіка», «Галузеві педагогіки» (спортивна, авіаційна, військова, інженерна, медична, культурно-освітня, педагогіка підвищення кваліфікації та перекваліфікації фахівців), «Спеціальна педагогіка» (реабілітаційна педагогіка, корекційна, дефектологія, сурдопедагогіка, логопедія, тифлопедагогіка, олігофренна педагогіка) тощо.

Програма дисципліни відповідає вимогам освітньо-професійної програми щодо системи знань, вмінь та рівня їхньої сформованості, що має забезпечити набуття студентом кваліфікаційних характеристик, компетентностей та особистісно-професійних якостей.

Контроль за роботою студентів здійснюється шляхом виконання модульних контрольних робіт, складання екзамену. Оцінювання самостійної роботи студентів проводиться відповідно до шкали оцінювання.

ПРОГРАМА КУРСУ «ПЕДАГОГІКА»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	разом	у тому числі			разом	у тому числі		
		л	с	сп		л	с	сп
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки								
1. Предмет і завдання педагогіки	12	2	4	6				
2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості	12	2	4	6				
3. Суть і закономірності педагогічного процесу	12	2	4	6				
Разом за ЗМ 1	36	6	12	18				
Змістовий модуль 2. Теорія навчання (дидактика)								
4. Дидактика: основні концепції та категорії	12	2	4	6				
5. Суть і структура змісту освіти	12	2	4	6				
6. Суть, зміст і контроль процесу навчання	13	2	4	7				
7. Закономірності і принципи навчання	13	2	4	7				
8. Методи навчання	13	2	4	7				
9. Форми організації та засоби навчання	13	2	4	7				
Разом за ЗМ 2	76	12	24	40				
Змістовий модуль 3. Теорія виховання								
10. Закономірності та принципи виховання	13	2	4	7				
11. Зміст виховання	13	2	4	7				
12. Методи виховання	13	2	4	7				
13. Форми організації виховання	13	2	4	7				
14. Технології виховання	13	2	4	7				
15. Діагностика вихованості	13	2	4	7				
16. Основи сімейного виховання	13	2	4	7				
17. Основи управління загальноосвітнім закладом	7	1	2	4				
Разом за ЗМ 3	98	15	30	53				
Разом годин	210	33	66	111				

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

ЛЕКЦІЯ 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІКИ

План

1. Виникнення педагогіки як науки.
2. Об'єкт, предмет та основні категорії педагогіки.
3. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
4. Філософські засади, методологія і методи педагогічних досліджень.

Література до теми: **5, 7, 9, 16, 21, 26, 33, 38, 41.**

ЛЕКЦІЯ 2. РОЗВИТОК, СОЦІАЛІЗАЦІЯ І ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

План

1. Соціальна сутність особистості, умови її розвитку і формування.
2. Роль спадковості у людському розвитку.
3. Соціальна адаптація і соціалізація як форми становлення особистості.
4. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості.

Література до теми: **4, 6, 8, 15, 20, 25, 32, 37, 40.**

ЛЕКЦІЯ 3. СУТЬ І ЗАКОНОМІРНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

План

1. Суть педагогічного процесу.
2. Рушійні сили педагогічного процесу.
3. Закономірності педагогічного процесу.
4. Цілісність та організація педагогічного процесу.

Література до теми: **1, 3, 5, 8, 17, 22, 27, 34, 39, 42.**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ

ЛЕКЦІЯ 4. ДИДАКТИКА: ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА КАТЕГОРІЇ

План

1. Поняття про дидактику як теорію освіти та навчання.
2. Основні категорії дидактики.
3. Провідні дидактичні концепції.
4. Суть навчання і розвитку в гуманістичній дидактиці.

Література до теми: 5, 7, 9, 16, 21, 26, 33, 38, 41.

ЛЕКЦІЯ 5. СУТЬ І СТРУКТУРА ЗМІСТУ ОСВІТИ

План

1. Поняття про зміст освіти.
2. Наукові вимоги до формування змісту освіти.
3. Суть компетенцій і компетентностей.
4. Теорії організації змісту освіти та її реалізації.

Література до теми: 4, 6, 8, 15, 20, 25, 32, 37, 40.

ЛЕКЦІЯ 6. СУТЬ, ЗМІСТ І КОНТРОЛЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

План

1. Суть процесу навчання як складової цілісного педагогічного процесу.
2. Мета та завдання процесу навчання.
3. Мотивація і стимулювання процесу навчання.
4. Контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності.

Література до теми: 1, 3, 5, 8, 17, 22, 27, 34, 39, 42.

ЛЕКЦІЯ 7. ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ

План

1. Поняття про закономірності процесу навчання.
2. Класифікація закономірностей навчання.
3. Система дидактичних принципів.
4. Шляхи реалізації принципів і правил у навчальному процесі.

Література до теми: 5, 7, 9, 16, 21, 26, 33, 38, 41.

ЛЕКЦІЯ 8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

План

1. Поняття про методи навчання та їх класифікація.
2. Суть і зміст методів навчання.
3. Вибір методів навчання.
4. Педагогічні технології навчання.

Література до теми: 1, 3, 5, 8, 17, 22, 27, 34, 39, 42.

ЛЕКЦІЯ 9. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

План

1. Поняття про форму організації навчання.
2. Індивідуалізація і диференціація навчання.
3. Урок як провідна форма організації навчання.
4. Структура засобів навчання.

Література до теми: 4, 6, 8, 15, 20, 25, 32, 37, 40.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

ЛЕКЦІЯ 10. СУТЬ, ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ

План

1. Суть процесу виховання як системи.
2. Закономірності та принципи виховання.
3. Механізми становлення особистості.
4. Особливості школи гуманістичного виховання.

Література до теми: 5, 7, 9, 16, 21, 26, 33, 38, 41.

ЛЕКЦІЯ 11. ЗМІСТ ВИХОВАННЯ

План

1. Особливості змісту виховання у сучасній школі.
2. Зміст і шляхи формування базової культури особистості.
3. Виховання громадянської та розумової культури.
4. Виховання філософсько-світоглядної та моральної культури.

Література до теми: 4, 6, 8, 15, 20, 25, 32, 37, 40.

ЛЕКЦІЯ 12. МЕТОДИ ВИХОВАННЯ

План

1. Класифікація методів виховання.
2. Методи формування досвіду соціальної поведінки.
3. Методи усвідомлення цінностей суспільства.
4. Методи стимулювання діяльності та поведінки.

Література до теми: 1, 3, 5, 8, 17, 22, 27, 34, 39, 42.

ЛЕКЦІЯ 13. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВАННЯ

План

1. Поняття про форми виховання.
2. Колектив як форма виховання.
3. Колектив і особистість.
4. Педагогічне керівництво колективом.

Література до теми: 5, 7, 9, 16, 21, 26, 33, 38, 41.

ЛЕКЦІЯ 14. ТЕХНОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ

План

1. Поняття про технологію виховання.
2. Комплексний підхід.
3. Тематика виховних справ.
4. Виховна справа як система.

Література до теми: 4, 6, 8, 15, 20, 25, 32, 37, 40.

ЛЕКЦІЯ 15. ДІАГНОСТИКА ВИХОВАНOSTІ

План

1. Діагностика вихованості.
2. Основні критерії вихованості.
3. Ступені вихованості.
4. Методи діагностики вихованості.

Література до теми: 1, 3, 5, 8, 17, 22, 27, 34, 39, 42.

ЛЕКЦІЯ 16. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

План

1. Сім'я як специфічна педагогічна система.
2. Історія розвитку сімейного виховання.
3. Взаємодія школи і сім'ї у вихованні дітей та молоді.
4. Особливості суспільного виховання.

Література до теми: 5, 7, 9, 16, 21, 26, 33, 38, 41.

**ЛЕКЦІЯ 17. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ
ЗАКЛАДОМ**

План

1. Історія розвитку управління освітою.
2. Процес управління і функції внутрішньоскільного управління.
3. Інноваційні процеси в освіті.

Література до теми: 4, 6, 8, 15, 20, 25, 32, 37, 40.

ТЕМАТИЧНИЙ КУРС СЕМІНАРСЬКИХ (ГРУПОВИХ) ЗАНЯТЬ

№ заняття	Назва теми і план заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання педагогіки 1. Виникнення педагогіки як науки про виховання. 2. Сутність і завдання педагогіки. 3. Загальні закономірності розвитку освіти. 4. Об'єкт, предмет та основні категорії педагогіки.	2
2	Тема 1. Предмет і завдання педагогіки 1. Зв'язок педагогіки з іншими науками. 2. Педагогічні цінності. 3. Філософські засади та методологія педагогіки. 4. Методи науково-педагогічних досліджень.	2
3	Тема 2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості 1. Соціальна сутність особистості, умови її розвитку і формування. 2. Рушійні сили і закономірності розвитку особистості. 3. Вплив спадковості у людському розвитку. 4. Соціальна адаптація і соціалізація як форми становлення особистості.	2
4	Тема 2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості 1. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості. 2. Вікові та індивідуальні закономірності розвитку. 3. Формування творчої особистості. 4. Фактори розвитку особистості, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість.	2
5	Тема 3. Суть і закономірності педагогічного процесу 1. Загальні засади педагогічної діяльності. 2. Суть педагогічного процесу. 3. Рушійні сили педагогічного процесу.	2
6	Тема 3. Суть і закономірності педагогічного процесу 1. Закономірності педагогічного процесу. 2. Цілісність та організація педагогічного процесу. 3. Характеристика педагогічного процесу як системи.	2
7	Тема 4. Дидактика: основні концепції та категорії 1. Поняття про дидактику як теорію освіти та навчання. 2. Основні категорії дидактики. 3. Провідні дидактичні концепції.	2
8	Тема 4. Дидактика: основні концепції та категорії 1. Зміст функцій навчання в сучасній дидактиці. 2. Суть навчання і розвитку в гуманістичній дидактиці. 3. Особистісно-орієнтований зміст навчання.	2
9	Тема 5. Суть і структура змісту освіти 1. Поняття про зміст освіти. 2. Наукові вимоги до формування змісту освіти. 3. Склад і структура змісту загальної середньої освіти.	2

10	Тема 5. Суть і структура змісту освіти 1. Суть компетенцій і компетентностей. 2. Теорії організації змісту освіти та її реалізації. 3. Реалізація змісту освіти в сучасній школі.	2
11	Тема 6. Суть, зміст і контроль процесу навчання 1. Суть процесу навчання, його теоретико-методологічні основи. 2. Навчальний процес як складова цілісного педагогічного процесу. 3. Мета та завдання процесу навчання.	2
12	Тема 6. Суть, зміст і контроль процесу навчання 1. Мотивація і стимулювання процесу навчання. 2. Контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності. 3. Основні функції та компоненти процесу навчання.	2
13	Тема 7. Закономірності та принципи навчання 1. Історія становлення закономірностей навчання. 2. Принципи педагогічної діяльності як прояв дії об'єктивних законів і закономірностей дидактичного процесу. 3. Класифікація закономірностей навчання.	2
14	Тема 7. Закономірності та принципи навчання 1. Система дидактичних принципів. 2. Реалізація принципів і правил навчання як умова самосвідомості та самопізнання учнями сучасного світу. 3. Принцип гуманізації навчального процесу в сучасній школі.	2
15	Тема 8. Методи навчання 1. Поняття про методи навчання. 2. Класифікація методів навчання. 3. Суть і зміст методів навчання.	2
16	Тема 8. Методи навчання 1. Вибір методів навчання. 2. Педагогічні технології навчання в умовах оновленої української школи. 3. Інноваційні технології навчання.	2
17	Тема 9. Форми організації та засоби навчання 1. Поняття про форму організації навчання. 2. Індивідуалізація і диференціація навчання. 3. Урок як провідна форма організації навчання.	2
18	Тема 9. Форми організації та засоби навчання 1. Нетрадиційні та допоміжні форми навчання. 2. Структура і класифікація дидактичних засобів навчання. 3. Контроль та оцінювання навчальних досягнень.	2
19	Тема 10. Суть, закономірності та принципи виховання 1. Суть процесу виховання як системи. 2. Особливості виховного процесу. 3. Закономірності та принципи виховання.	2
20	Тема 10. Суть, закономірності та принципи виховання 1. Мета і завдання виховання в сучасній школі. 2. Механізми становлення особистості. 3. Школа гуманістичного виховання і самовиховання учнів.	2

21	Тема 11. Зміст виховання 1. Особливості змісту виховання в сучасній школі. 2. Зміст і шляхи формування базової культури особистості. 3. Виховання громадянської та розумової культури.	2
22	Тема 11. Зміст виховання 1. Виховання філософсько-світоглядної та моральної культури. 2. Виховання естетичної та екологічної культури. 3. Трудове виховання і виховання фізичної культури.	2
23	Тема 12. Методи виховання 1. Класифікація методів виховання. 2. Методи формування досвіду соціальної поведінки. 3. Методи усвідомлення цінностей суспільства.	2
24	Тема 12. Методи виховання 1. Методи стимулювання діяльності та поведінки. 2. Методи педагогічної підтримки. 3. Вибір методів виховання.	2
25	Тема 13. Форми організації виховання 1. Поняття про форми виховання. 2. Колектив як форма виховання. 3. Функції форм виховної роботи.	2
26	Тема 13. Форми організації виховання 1. Колектив і особистість. 2. Педагогічне керівництво колективом. 3. Позашкільні форми виховання.	2
27	Тема 14. Технології виховання 1. Поняття про технологію виховання. 2. Комплексний підхід. 3. Тематика виховних справ.	2
28	Тема 14. Технології виховання 1. Виховна справа як система. 2. Мета побудови особистісно-орієнтованих ситуацій. 3. Зміст виховної діяльності через виховні орієнтири.	2
29	Тема 15. Діагностика вихованості 1. Діагностика вихованості. 2. Визначення рівня вихованості. 3. Основні критерії вихованості.	2
30	Тема 15. Діагностика вихованості 1. Ступені вихованості 2. Методи діагностики вихованості. 3. Необхідні правила етикету для дітей шкільного віку.	2
31	Тема 16. Основи сімейного виховання 1. Сім'я як специфічна педагогічна система. 2. Історія розвитку сімейного виховання. 3. Правові основи сімейного виховання.	2
32	Тема 16. Основи сімейного виховання 1. Взаємодія школи і сім'ї у вихованні дітей та молоді. 2. Особливості суспільного (соціального) виховання. 3. Стилї батьківського виховання.	2

Методичні рекомендації до вивчення курсу «Педагогіка»

Продовження табл.

33	Тема 17. Основи управління загальноосвітнім закладом 1. Історія розвитку управління освітою. 2. Основи управління загальноосвітньою школою. 3. Процес управління і функції внутрішньоскільного управління.	2
34	Тема 17. Основи управління загальноосвітнім закладом 1. Інноваційні процеси в освіті. 2. Передовий педагогічний досвід. 3. Впровадження досягнень педагогічної науки.	2
Разом		68

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

ЗАВДАННЯ 1. ПІДГОТУЙТЕ ПИСЬМОВУ ДОПОВІДЬ:

Семінарське заняття № 1. Предмет і завдання педагогіки

1. Виникнення педагогіки як науки про виховання.
2. Сутність і завдання педагогіки.
3. Загальні закономірності розвитку освіти.
4. Об'єкт, предмет та основні категорії педагогіки.

Семінарське заняття № 2. Предмет і завдання педагогіки

1. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
2. Педагогічні цінності.
3. Філософські засади та методологія педагогіки.
4. Методи науково-педагогічних досліджень.

Семінарське заняття № 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості

1. Соціальна сутність особистості, умови її розвитку і формування.
2. Рушійні сили і закономірності розвитку особистості.
3. Вплив спадковості на людський розвиток.
4. Соціальна адаптація і соціалізація як форми становлення особистості.

Семінарське заняття № 4. Розвиток, соціалізація і виховання особистості

1. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості.
2. Вікові та індивідуальні закономірності розвитку.
3. Формування творчої особистості.
4. Фактори розвитку особистості, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість.

Семінарське заняття № 5. Суть і закономірності педагогічного процесу

1. Загальні засади педагогічної діяльності.
2. Суть педагогічного процесу.
3. Рушійні сили педагогічного процесу.

Семінарське заняття № 6. Суть і закономірності педагогічного процесу

1. Закономірності педагогічного процесу.
2. Цілісність та організація педагогічного процесу.
3. Характеристика педагогічного процесу як системи.

ЗАВДАННЯ 2.

ПІДГОТУЙТЕ УСНІ ВІДПОВІДІ НА ТАКІ ЗАПИТАННЯ:

1. Охарактеризуйте, які фактори визначили розвиток педагогічної науки.
2. Проаналізуйте механізми розвитку особистості (за Л. С. Виготським) та поясніть, які зони розвитку особистості можна виокремити?
3. Обґрунтуйте, що таке педагогіка як наука?
4. Проаналізуйте вислів і поясніть, у чому суть цього вислову: «Психологія без педагогіки безкорисна, педагогіка без психології – безсила».
5. Обґрунтуйте свої відповіді; доведіть на конкретних прикладах суть вказаного вислову. Чи відбувається взаємовплив і взаємозбагачення кожної із названих наук?
6. Проаналізуйте та поясніть зв'язки педагогіки з іншими науками.
7. Яке положення характеризує сучасну філософію освіти?
8. Поясніть суть аксіологічного підходу до вивчення педагогічних явищ.
9. Назвіть і охарактеризуйте будь-які три методи емпіричного педагогічного дослідження.
10. Відомо, що міжпредметні зв'язки педагогіки дають можливість повніше пізнати педагогічні факти, явища, процеси. Назвіть декілька наук, з якими пов'язана педагогіка, і поясніть, у чому полягає суть цих зв'язків.

ЗАВДАННЯ 3.

САМОКОНТРОЛЬ ЗНАТЬ:

1. Які дисципліни складають систему педагогічної науки?
2. Охарактеризуйте чинники, які впливають на процес розвитку особистості.
3. Поясніть різницю між поняттями «закономірність» і «закон».
4. Які групи складають основні категорії педагогіки?
5. Що є головною метою педагогічного дослідження?
6. У чому полягає специфіка предмету педагогічної науки?
7. Назвіть основні елементи методологічних основ педагогіки.
8. Поясніть, у чому полягає взаємозв'язок між процесами навчання, виховання і розвитку?

ЗАВДАННЯ 4.
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ:

1. Зверніться до творчої спадщини відомих педагогів минулого (Я. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, А. Дистервег, Й. Песталоцці, К. Ушинський, А. Макаренко, В. Сухомлинський та ін.). Занотуйте їхні міркування про значення педагогічної науки.

2. Проаналізуйте 2–3 українські звичаї або обряди з погляду їх педагогічної доцільності.

3. Випишіть і поясніть 2–3 прислів'я, присвячені проблемам виховання.

4. Охарактеризуйте методологічні основи педагогіки за їхніми рівнями. Адже вам уже відомо, що методологічні основи науки – це той фундамент, з позицій якого дається пояснення основних досліджуваних явищ і процесів, розкриваються їхні закономірності.

5. Проаналізуйте та поясніть, з яких компонентів складається структура педагогічної науки?

6. Порівняйте змістову сутність понять «розвиток особистості» і «формування особистості». Як вони співвідносяться?

7. Охарактеризуйте основні методологічні принципи сучасної педагогіки.

8. Випишіть і поясніть 2–3 прислів'я, присвячені проблемам навчання.

9. Проаналізуйте цитату П. Блонського: «Лише ідею, а не техніку і талант, може повідомляти одна особа іншій, тому лише у вигляді відомих ідей, тобто у вигляді теоретичної науки, може існувати педагогіка». Обґрунтуйте свої відповіді, поясніть на конкретних прикладах, у чому суть цієї цитати?

ЗАВДАННЯ 5.
ЗАПОВНІТЬ СЛОВНИК:

Педагогіка, предмет педагогіки, об'єкт педагогіки, завдання педагогіки, загальні закономірності розвитку освіти, основні категорії педагогіки, структура педагогічної науки, методологія педагогіки, педагогічні цінності, філософські засади педагогіки, загальна педагогіка, вікова педагогіка, соціальна педагогіка, професійна педагогіка, спеціальна педагогіка, порівняльна педагогіка.

ЗАВДАННЯ 6.

ПІДГОТУВАТИ РЕФЕРАТ НА ОДНУ ІЗ ТЕМ:

1. Засоби навчання та їх класифікація.
2. Матеріальні засоби навчання.
3. Засоби матеріалізації розумових дій.
4. Основні категорії дидактики.
5. Основні тенденції розвитку сучасної освіти.
6. Стратегія розвитку освіти в Україні.
7. Методи науково-педагогічних досліджень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ

ЗАВДАННЯ 1.

ПІДГОТУЙТЕ ПИСЬМОВУ ДОПОВІДЬ:

Семінарське заняття № 7. Дидактика: основні концепції та категорії

1. Поняття про дидактику як теорію освіти та навчання.
2. Основні категорії дидактики.
3. Провідні дидактичні концепції.

Семінарське заняття № 8. Дидактика: основні концепції та категорії

1. Зміст функцій навчання в сучасній дидактиці.
2. Суть навчання і розвитку в гуманістичній дидактиці.
3. Особистісно-орієнтований зміст навчання.

Семінарське заняття № 9. Суть і структура змісту освіти

1. Поняття про зміст освіти.
2. Наукові вимоги до формування змісту освіти.
3. Склад і структура змісту загальної середньої освіти.

Семінарське заняття № 10. Суть і структура змісту освіти

1. Суть компетенцій і компетентностей.
2. Теорії організації змісту освіти та її реалізації.
3. Реалізація змісту освіти в сучасній школі.

Семінарське заняття № 11. Суть, зміст і контроль процесу навчання

1. Суть процесу навчання, його теоретико-методологічні основи.
2. Навчальний процес як складова цілісного педагогічного процесу.
3. Мета та завдання процесу навчання.

Семінарське заняття № 12. Суть, зміст і контроль процесу навчання

1. Мотивація і стимулювання процесу навчання.
2. Контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності.
3. Основні функції та компоненти процесу навчання.

Семінарське заняття № 13. Закономірності та принципи навчання

1. Історія становлення закономірностей навчання.
2. Принципи педагогічної діяльності як прояв дії об'єктивних законів і закономірностей дидактичного процесу.
3. Класифікація закономірностей навчання.

Семінарське заняття № 14. Закономірності та принципи навчання

1. Система дидактичних принципів.
2. Реалізація принципів і правил навчання як умова самосвідомості та самопізнання учнями сучасного світу.
3. Принцип гуманізації навчального процесу в сучасній школі.

Семінарське заняття № 15. Методи навчання

1. Поняття про методи навчання.
2. Класифікація методів навчання.
3. Суть і зміст методів навчання.

Семінарське заняття № 16. Методи навчання

1. Вибір методів навчання.
2. Педагогічні технології навчання в умовах оновленої української школи.
3. Інноваційні технології навчання.

Семінарське заняття № 17. Форми організації та засоби навчання

1. Поняття про форму організації навчання.
2. Індивідуалізація і диференціація навчання.
3. Урок як провідна форма організації навчання.

Семінарське заняття № 18. Форми організації та засоби навчання

1. Нетрадиційні та допоміжні форми навчання.
2. Структура і класифікація дидактичних засобів навчання.
3. Контроль та оцінювання навчальних досягнень.

ЗАВДАННЯ 2.

ПІДГОТУЙТЕ УСНІ ВІДПОВІДІ НА ТАКІ ЗАПИТАННЯ:

1. Поясніть, у чому полягає суть навчання і розвитку в гуманістичній дидактиці.

2. Розкажіть про особистісно-орієнтований зміст навчання.
3. Обґрунтуйте суть компетенцій і компетентностей. У чому різниця між ними?
4. Проаналізуйте, чому навчальний процес є складовою цілісного педагогічного процесу?
5. Поясніть, у чому полягає суть мотивації та стимулювання процесу навчання?
6. Поділіться думками про контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності.
7. Обґрунтуйте, чому саме реалізація принципів і правил навчання є умовою самосвідомості та самопізнання учнями сучасного світу?
8. Поясніть, у чому полягає суть принципу гуманізації навчального процесу в сучасній школі?
9. Розкажіть про інноваційно-педагогічні технології навчання в умовах оновленої української школи.
10. У чому суть індивідуалізації та диференціації навчання?

ЗАВДАННЯ 3. **САМОКОНТРОЛЬ ЗНАТЬ:**

1. На основі свого фаху створіть дві ситуації для дії рушійної сили і поясніть психолого-педагогічний механізм її впливу на ефективність навчального процесу.
2. Наведіть приклади з власного життя стосовно ролі і впливу мотивів навчання на вашу пізнавальну діяльність.
3. Сформулюйте для себе як майбутнього фахівця 10–12 правил організації навчального процесу.
4. Зробіть порівняльний аналіз навчальних планів загальноосвітньої школи, гімназії, ліцею.
5. Ознайомтесь з навчальною програмою (предмет та клас за власним вибором), визначте принцип її побудови, опишіть її структуру.

ЗАВДАННЯ 4. **САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ:**

1. Порівняйте п'ятибальну і дванадцятибальну шкалу оцінювання знань.
2. Ознайомтесь з працею В. О. Сухомлинського «Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості» і випишіть думки щодо особливостей розв'язання завдань складових частин виховання.
3. Проаналізуйте, як ваша сім'я і школа, яку ви закінчили, сприяли вашому всебічному розвитку.

4. Ознайомтесь з правилами підготовки до уроку та програмою спостереження й аналізу уроку (Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації : практикум. – К. : Знання-Прес, 2003. – С. 110–113).

5. Складіть розширений план уроку певного типу (за власним вибором), дотримуючись основних вимог до уроку.

6. Проаналізуйте види контролю за виданням Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5 томах – К., 1976. Міркування автора про роль і місце оцінок у навчально-виховному процесі (див. предметний покажчик у 5-му томі (поняття «Оцінювання знань і умінь школярів»).

7. У чому полягають позитивні і негативні сторони усного та письмового контролю?

ЗАВДАННЯ 5. **ЗАПОВНІТЬ СЛОВНИК:**

Дидактика, основні категорії дидактики, концепція, функції навчання, особистісно-орієнтований зміст навчання, зміст освіти, компетенція, процес навчання, компетентність, завдання процесу навчання, мотивація, стимулювання процесу навчання, принципи педагогічної діяльності, закономірності навчання, методи навчання, форми організації навчання.

ЗАВДАННЯ 6. **ПІДГОТУЙТЕ РЕФЕРАТ НА ОДНУ ІЗ ТЕМ:**

1. Навчання і розвиток у гуманістичній дидактиці.
2. Індивідуалізація та диференціація як форми вдосконалення системи навчання.
3. Оцінювання як інтегрований результат навчальної діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

ЗАВДАННЯ 1. **ПІДГОТУЙТЕ ПИСЬМОВУ ДОПОВІДЬ:**

Семінарське заняття № 19.

1. Суть процесу виховання як системи.
2. Особливості виховного процесу.
3. Закономірності та принципи виховання.

Семінарське заняття № 20.

1. Мета і завдання виховання в сучасній школі.
2. Механізми становлення особистості.
3. Школа гуманістичного виховання і самовиховання учнів.

Семінарське заняття № 21. Зміст виховання

1. Особливості змісту виховання в сучасній школі.
2. Зміст і шляхи формування базової культури особистості.
3. Виховання громадянської та розумової культури.

Семінарське заняття № 22. Зміст виховання

1. Виховання філософсько-світоглядної та моральної культури.
2. Виховання естетичної та екологічної культури.
3. Трудове виховання і виховання фізичної культури.

Семінарське заняття № 23. Методи виховання

1. Класифікація методів виховання.
2. Методи формування досвіду соціальної поведінки.
3. Методи усвідомлення цінностей суспільства.

Семінарське заняття № 24. Методи виховання

1. Методи стимулювання діяльності та поведінки.
2. Методи педагогічної підтримки.
3. Вибір методів виховання.

Семінарське заняття № 25. Форми організації виховання

1. Поняття про форми виховання.
2. Колектив як форма виховання.
3. Функції форм виховної роботи.

Семінарське заняття № 26. Форми організації виховання

1. Колектив і особистість.
2. Педагогічне керівництво колективом.
3. Позашкільні форми виховання.

Семінарське заняття № 27. Технології виховання

1. Поняття про технологію виховання.
2. Комплексний підхід.
3. Тематика виховних справ.

Семінарське заняття № 28. Технології виховання

1. Виховна справа як система.
2. Мета побудови особистісно-орієнтованих ситуацій.
3. Зміст виховної діяльності через виховні орієнтири.

Семінарське заняття № 29. Діагностика вихованості

1. Діагностика вихованості.
2. Визначення рівня вихованості.
3. Основні критерії вихованості.

Семінарське заняття № 30. Діагностика вихованості

1. Ступені вихованості
2. Методи діагностики вихованості.
3. Необхідні правила етикету для дітей шкільного віку.

Семінарське заняття № 31. Основи сімейного виховання

1. Сім'я як специфічна педагогічна система.
2. Історія розвитку сімейного виховання.
3. Правові основи сімейного виховання.

Семінарське заняття № 32. Основи сімейного виховання

1. Взаємодія школи і сім'ї у вихованні дітей та молоді.
2. Особливості суспільного (соціального) виховання.
3. Стили батьківського виховання.

Семінарське заняття № 33. Основи управління загальноосвітнім закладом

1. Історія розвитку управління освітою.
2. Основи управління загальноосвітньою школою
3. Процес управління і функції внутрішньошкільного управління.

Семінарське заняття № 34. Основи управління загальноосвітнім закладом

1. Інноваційні процеси в освіті.
2. Передовий педагогічний досвід.
3. Впровадження досягнень педагогічної науки.

ЗАВДАННЯ 2.

ПІДГОТУЙТЕ УСНІ ВІДПОВІДІ НА ТАКІ ЗАПИТАННЯ:

1. Доведіть, у чому виявляється комплексність виховного процесу?
2. Обґрунтуйте мету і завдання гуманістичного виховання.
3. Проаналізуйте механізми становлення особистості у виховному процесі.
4. Як можна створити особистісно-стверджувальну ситуацію?
5. Поясніть суть принципу культуровідповідності та природо-відповідності.
6. Доведіть, у чому суть принципу ціннісно-сміислової спрямованості виховання?

7. Проаналізуйте, у чому полягає суть принципу діалогічного підходу?
8. Поясніть суть національного підходу до побудови змісту виховання.
9. Обґрунтуйте, у чому суть змісту виховання моральної культури?
10. Розкажіть, які типи взаємовідносин особистості і колективу ви знаєте?
11. Обґрунтуйте, які умови необхідні для самореалізації і самоствердження особистості в колективі?
12. Доведіть, як формуються і виховуються загальнолюдські цінності?
13. Розкажіть про традиції виховання в українській родині.
14. Обґрунтуйте, у чому суть принципу індивідуально-особистісного виховання?
15. Поясніть, для чого потрібно виявляти, узагальнювати і впроваджувати передовий педагогічний досвід?

ЗАВДАННЯ 3. **САМОКОНТРОЛЬ ЗНАТЬ:**

1. Як здійснювалося виховання у «Школі радості» В. О. Сухомлинського?
2. Як здійснювалося виховання у «Школі життя» Ш. О. Амонашвілі?
3. Проаналізуйте зміст статевого виховання молоді.
4. Поясніть, чому під час вивчення вихованості слід враховувати рівень саморегуляції діяльності та поведінки?

ЗАВДАННЯ 4. **САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ:**

1. Проаналізуйте вплив особистості учителя на становлення вас як особистості. Викладіть свої думки у творчій роботі на одну із тем: «Учитель у моєму житті», «Мій ідеал учителя».
2. Чи буде контроль ефективним, якщо результати навчальної діяльності учнів не оцінювати у балах? Обґрунтуйте.
3. Поясніть поняття «громадська думка колективу».

ЗАВДАННЯ 5. **ЗАПОВНІТЬ СЛОВНИК:**

Процес виховання, закономірності виховання, принципи виховання, зміст виховання, методи виховання, форми організації виховання, технології виховання, діагностика вихованості, родинне виховання.

ЗАВДАННЯ 6.

ПІДГОТУВАТИ РЕФЕРАТ НА ОДНУ ІЗ ТЕМ:

1. Формування базової культури особистості.
2. Сімейне виховання у різні історичні періоди розвитку суспільства.
3. Позашкільні форми організації виховання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелами знань: *словесні* – розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія; *наочні* – спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні* – вправи, завдання, рішення ситуаційних задач, круглий стіл, інсценування, ділова гра.

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, захист рефератів, творчих робіт; виконання модульних контрольних робіт; виконання індивідуальних завдань; написання наукових статей; перевірка конспектів лекцій, планів-конспектів семінарських занять, першоджерел, екзамен.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Приклад, коли підсумковий контроль – екзамен:

Поточне опитування та самостійна робота			Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
Тема 1–6	Тема 7–18	Тема 19–34	40	100
20	20	20		

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
67–74	D	задовільно	
60–66	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальна програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Плани семінарських, індивідуальних занять.
4. Завдання для самостійної роботи.
5. Рекомендована література: базова та додаткова.
6. Інформаційні ресурси.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поясніть, у чому полягає суть навчання і розвитку у гуманістичній дидактиці?
2. Розкажіть про особистісно-орієнтований зміст навчання.
3. Обґрунтуйте суть компетенцій і компетентностей. У чому різниця між ними?
4. Проаналізуйте, чому навчальний процес є складовою цілісного педагогічного процесу?
5. Поясніть, у чому полягає суть мотивації та стимулювання процесу навчання?
6. Поділіться думками про контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності.
7. Обґрунтуйте, чому саме реалізація принципів і правил навчання є умовою самосвідомості та самопізнання учнями сучасного світу?
8. Поясніть, у чому полягає суть принципу гуманізації навчального процесу в сучасній школі?
9. Розкажіть про інноваційно-педагогічні технології навчання в умовах оновленої української школи.
10. У чому суть індивідуалізації та диференціації навчання?
11. На основі свого фаху створіть дві ситуації для дії рушійної сили і поясніть психолого-педагогічний механізм її впливу на ефективність навчального процесу.
12. Наведіть приклади з власного життя стосовно ролі і впливу мотивів навчання на вашу пізнавальну діяльність.
13. Порівняйте п'ятибальну і дванадцятибальну шкалу оцінювання знань.
14. Проаналізуйте, як ваша сім'я і школа, яку ви закінчили, сприяли вашому всебічному розвитку.
15. Розкажіть про правила підготовки до уроку та про програму спостереження та аналізу уроку.
16. Проаналізуйте види контролю знань та умінь школярів.
17. У чому полягають позитивні і негативні сторони усного та письмового контролю?
18. У чому суть навчання і розвитку в гуманістичній дидактиці.
19. Проаналізуйте індивідуалізацію та диференціацію як форми вдосконалення системи навчання.
20. Обґрунтуйте, чому саме оцінювання є інтегрованим результатом навчальної діяльності?

21. Розкажіть про особистісно-орієнтований зміст навчання.
22. Поясніть, як відбувається реалізація змісту освіти у сучасній школі.
23. Проаналізуйте мету та завдання процесу навчання.
24. Охарактеризуйте основні функції та компоненти процесу навчання.
25. У чому полягає вибір методів навчання.
26. Як відбувається контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності.
27. Розкажіть про класифікацію закономірностей навчання.
28. Проаналізуйте систему дидактичних принципів.
29. У чому суть основних тенденцій розвитку сучасної освіти?
30. Назвіть методи науково-педагогічних досліджень.
31. Доведіть, у чому виявляється комплексність виховного процесу?
32. Обґрунтуйте мету і завдання гуманістичного виховання.
33. Проаналізуйте механізми становлення особистості у виховному процесі.
34. Як можна створити особистісно-стверджувальну ситуацію?
35. Поясніть суть принципу культуровідповідності та природо-відповідності.
36. Доведіть, у чому суть принципу ціннісно-сислової спрямованості виховання?
37. Проаналізуйте, у чому полягає суть принципу діалогічного підходу?
38. Поясніть суть національного підходу до побудови змісту виховання.
39. Обґрунтуйте, у чому суть змісту виховання моральної культури?
40. Розкажіть, які типи взаємовідносин особистості і колективу ви знаєте?
41. Обґрунтуйте, які умови необхідні для самореалізації і самоствердження особистості в колективі?
42. Доведіть, як формуються і виховуються загальнолюдські цінності?
43. Розкажіть про традиції виховання в українській родині.
44. Обґрунтуйте, у чому суть принципу індивідуально-особистісного виховання.
45. Поясніть, для чого потрібно виявляти, узагальнювати і впроваджувати передовий педагогічний досвід?
46. Як здійснювалося виховання у «Школі радості» В. О. Сухомлинського?
47. Як здійснювалося виховання у «Школі життя» Ш. О. Амонашвілі?
48. Проаналізуйте зміст статевого виховання молоді.
49. Поясніть, чому під час вивчення вихованості слід враховувати рівень саморегуляції діяльності та поведінки?

50. Чи буде контроль ефективним, якщо результати навчальної діяльності учнів не оцінювати у балах? Обґрунтуйте.
51. Поясніть поняття «громадська думка колективу».
52. Назвіть складові базової культури особистості.
53. Розкажіть про сімейне виховання у різні історичні періоди розвитку суспільства.
54. Обґрунтуйте необхідність позашкільних форм організації виховання. Наведіть приклади.
55. Чому сім'я є специфічною педагогічною системою.
56. Розкажіть про методи формування досвіду соціальної поведінки.
57. Обґрунтуйте методи усвідомлення цінностей суспільства.
58. Охарактеризуйте методи стимулювання діяльності та поведінки.
59. У чому суть методів педагогічної підтримки.
60. Наведіть приклади 2–3 прислів'їв, присвячених проблемам навчання і поясніть їхню суть.
61. Охарактеризуйте, які фактори визначили розвиток педагогічної науки.
62. Проаналізуйте механізми розвитку особистості (за Л. С. Виготським) та поясніть, які зони розвитку особистості можна виокремити?
63. Обґрунтуйте, що таке педагогіка як наука?
64. Проаналізуйте вислів і поясніть, у чому суть цього вислову: «Психологія без педагогіки безкорисна, педагогіка без психології – безсила».
65. У чому суть навчання і розвитку в гуманістичній дидактиці.
66. Проаналізуйте та поясніть зв'язки педагогіки з іншими науками.
67. Яке положення характеризує сучасну філософію освіти?
68. Поясніть суть аксіологічного підходу до вивчення педагогічних явищ.
69. Назвіть і охарактеризуйте будь-які три методи емпіричного педагогічного дослідження.
70. Відомо, що міжпредметні зв'язки педагогіки дають можливість повніше пізнати педагогічні факти, явища, процеси. Обґрунтуйте деякі.
71. Назвіть декілька наук, з якими пов'язана педагогіка і поясніть, у чому полягає суть цих зв'язків.
72. Які дисципліни складають систему педагогічної науки?
73. Охарактеризуйте чинники, які впливають на процес розвитку особистості?
74. Поясніть різницю між поняттями «закономірність» і «закон».
75. Які групи складають основні категорії педагогіки.
76. Що є головною метою педагогічного дослідження?

77. У чому полягає специфіка предмету педагогічної науки?
78. Назвіть основні елементи методологічних основ педагогіки.
79. Поясніть, у чому полягає взаємозв'язок між процесами навчання, виховання і розвитку?
80. Проаналізуйте 2–3 українські звичаї або обряди, що визначають їх педагогічну доцільність.
81. Випишіть і поясніть 2–3 прислів'я, присвячені проблемам виховання.
82. Охарактеризуйте методологічні основи педагогіки за їх рівнями.
83. Проаналізуйте та поясніть з яких компонентів складається структура педагогічної науки?
84. Порівняйте змістову сутність понять «розвиток особистості» і «формування особистості». Як вони співвідносяться?
85. Охарактеризуйте основні методологічні принципи сучасної педагогіки.
86. Розкажіть про засоби навчання та їх класифікацію.
87. Охарактеризуйте матеріальні засоби навчання.
88. Обґрунтуйте засоби матеріалізації розумових дій.
89. Розкажіть про основні категорії дидактики.
90. Поясніть у чому суть соціалізації та ідентифікації особистості.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

ВАРІАНТ № 1

1. Що таке педагогіка?

а) педагогіка – це наука, яка вивчає закономірності розвитку людини;

б) педагогіка – це наука про виховання людини;

в) педагогіка – це наука про підготовку підростаючого покоління до життя.

2. Яке положення характеризує сучасну філософію освіти?

а) провідним поняттям сучасної філософії освіти є гуманізм;

б) основним поняттям сучасної філософії освіти є система знань;

в) ключовим поняттям сучасної філософії освіти є система видів діяльності.

3. У педагогіці розрізняють такі рівні педагогічного дослідження:

а) практичний і теоретичний;

б) практичний, емпіричний і теоретичний;

в) емпіричний, теоретичний і методологічний.

4. Яке визначення правильно характеризує процес розвитку особистості:

а) неперервний;

б) взаємообумовлений;

в) прогресивний;

г) односторонній;

д) кількісних і якісних змін;

ж) біосоціальний;

з) тільки фізіологічних змін.

5. Найбільш важливим для формування особистості є:

а) природне середовище;

б) соціальне середовище;

в) предметне середовище;

г) ваш варіант.

6. Ряд послідовних, внутрішньопов'язаних і прогресивних змін, що характеризують рух людини від нижчих до вищих рівнів її життєдіяльності:

а) виховання;

б) освіта;

в) розвиток;

г) навчання.

7. Педагог повинен впливати на організацію виховання дітей, оскільки це:

- а)** підвищить ефективність розвитку дитини;
- б)** гальмуватиме розвиток, бо педагог пропонуватиме таку діяльність, яка не завжди відповідатиме бажанням дітей;
- в)** ефективно впливатиме на розвиток тільки під час вивчення та врахування індивідуальних здібностей кожної дитини.

8. Які особливості характеризують людину як особистість:

- а)** сумлінність, наполегливість, правдивість, інтереси;
- б)** працьовитість, низька адаптація до темряви, пластичність, акуратність;
- в)** реактивність, чуйність, упертість, висока сенсорна чутливість;
- г)** відповідальність, емоційність, ідеали.

9. Виберіть ті поняття, які визначають педагогічні вимоги до оцінки:

- а)** об'єктивність;
- б)** гласність;
- в)** достатність;
- г)** диференційованість;
- д)** тематичність.

10. Реалізацію системи виховання як проектування способу організації процесу виховання забезпечує:

- а)** відносний підхід;
- б)** діяльнісний підхід;
- в)** системний підхід;
- г)** технологічний підхід.

ВАРІАНТ № 2

1. Що визначило розвиток педагогіки як науки?

- а)** розвиток і ускладнення виробництва, накопичення наукових знань;
- б)** об'єктивна необхідність у спеціальній підготовці людини до життя і праці;
- в)** підвищення ролі виховання у суспільному житті.

2. Яка із запропонованих нижче груп складає основні категорії педагогіки?

- а)** освіта, навчальні програми, вміння;
- б)** підручники, колектив, здібності;
- в)** правильної відповіді немає.

3. Метод рейтингу у педагогічних дослідженнях використовується для:

- а) отримання інформації щодо типовості певних педагогічних тенденцій;
- б) з'ясування думки вихователів і учнів щодо тих чи інших явищ і фактів;
- в) оцінювання тих чи інших сторін діяльності компетентними суддями.

4. Задатки – це:

- а) готові психічні властивості, які незалежно від зовнішніх факторів проявляються на певному етапі життя;
- б) знання, уміння, навички;
- в) отримані від народження природні потенції розвитку певних психічних властивостей.

5. Рушійними силами процесу розвитку особистості є:

- а) природні задатки дитини;
- б) вимоги дорослих;
- в) протиріччя між потребами особистості та можливостями для їх досягнення.

6. Цілеспрямований процес взаємодії вчителя і учнів, у ході якого відбувається засвоєння знань, умінь і навичок, це:

- а) виховання;
- б) освіта;
- в) розвиток;
- г) навчання.

7. Спілкування педагога з дітьми повинне:

- а) надихати дитину на розкриття своїх здібностей;
- б) орієнтуватися на обдарованих дітей, тоді за ними будуть іти й інші;
- в) що закладено природою, то проявиться саме.

8. У чому полягає сутність комплексного підходу до виховання? Із запропонованих відповідей оберіть правильну і обґрунтуйте неповноту чи помилковість інших.

- а) комплексне виховання – це не що інше, як необхідність забезпечення умов для ефективного виховання людини;
- б) комплексний підхід до виховання передбачає ефективний вплив на особистість з боку сім'ї й школи;
- в) сутність комплексного підходу до виховання полягає в діалектичному взаємозв'язку єдності та обумовленості як завдань виховання, так і системи узгоджених впливів на особистість;

г) комплексний підхід до виховання реалізується внаслідок оптимального підходу до використання ефективних методів та врахування біологічних і соціальних факторів розвитку;

д) правильної відповіді немає.

9. Рушійною силою процесу виховання є:

а) вимоги вихователя;

б) суперечності між потребами вихованця і наявним рівнем його вихованості;

в) суперечності між потребами вихователя і вихованця;

г) вимоги вихованця.

10. Коли враховується багатогранна природа людини, то це реалізація принципу:

а) демократизації виховання;

б) систематичності виховання;

в) культуровідповідності виховання;

г) природовідповідності виховання.

ВАРІАНТ № 3

1. Завдання, які ставляться перед педагогічною наукою:

а) вивчення проблем виховання, навчання та освіти людей;

б) пізнання закономірностей і законів педагогічного процесу;

в) розробка теорії, перетворення її в практичні технології.

2. Методи педагогічного дослідження – це:

а) система цілеспрямованої педагогічної взаємодії учителя і учня, спрямована на формування суспільних і особистісних рис дитини;

б) діяльність учителя, вихователя, спрямована на вивчення педагогічного процесу;

в) способи, за допомогою яких вивчаються різноманітні сторони виховання, освіти та навчання.

3. Об'єктом педагогічного дослідження є:

а) пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу;

б) педагогічні явища, факти, з яких складається педагогічний процес;

в) якість знань, умінь і навичок.

4. Індивідуальні властивості особистості формуються під впливом:

а) тільки спадковості;

б) довкілля і виховання;

в) природних задатків, суспільних обставин і діяльності самої дитини.

5. Методологія педагогіки – це:

- а) сукупність методів науково-педагогічного дослідження;
- б) сукупність вихідних філософських ідей, які лежать в основі дослідження явищ педагогічної дійсності;
- в) правильної відповіді немає.

6. Процес цілеспрямованого формування особистості – це:

- а) виховання;
- б) освіта;
- в) розвиток;
- г) навчання.

7. Виберіть означення, яке розкриває сутність поняття «фізична культура».

- а) фізична культура – це система знань людини в галузі особистої гігієни, спорту;
- б) під фізичною культурою треба розуміти цілеспрямований процес впливу на людину системою факторів: фізичними вправами, природними засобами, природними можливостями людини;
- в) поняття «фізична культура» тотожне поняттю «фізичне виховання». Останнє є певною дією особистості в боротьбі за своє здоров'я;
- г) фізична культура – сукупність суспільних досягнень засобів, які впливають на фізичний розвиток людини. Фізична культура – результат фізичного виховання;
- д) Правильної відповіді немає.

8. Що таке заохочення?

- а) заохочення – це метод виховання, який передбачає винагороду учневі;
- б) під заохоченням треба розуміти такий метод виховання, коли учитель заохочує дитину до певної дії;
- в) заохочення має викликати у вихованця цікавість до певного виду діяльності, озброїти його методами розв'язання певних завдань;
- г) правильної відповіді немає.

9. Науковий світогляд – це:

- а) система філософських, політичних, моральних поглядів на світ;
- б) наукові знання, погляди, переконання, ідеали;
- в) погляди, переконання, ідеали, практичний досвід;
- г) ідеї, погляди, концепції, теорії.

10. Зміст розумового виховання складас:

- а)** виховання культури навчальної праці, розвиток пізнавальних потреб, формування інтелектуальних умінь і розумових якостей;
- б)** планування розумової праці, її чітка організація, самоаналіз її результатів;
- в)** уміння працювати з книгою, розвиток пізнавальних потреб, уміння порівнювати, аналізувати, узагальнювати.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Веретенко Т. Г. Загальна педагогіка. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 128 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка. – К. : Видавничий центр «Академія», 2002.
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посіб. для студентів вищих навч. закладів. – Дрогобич : Коло, 2003. – 528 с.
4. Зайченко І. В. Педагогіка. – Чернігів : Деснянська правда, 2003. 528с.
5. Кузьминський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка : Підручник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навч.-метод. комплекс з педагогіки).
6. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навч. посібник. – 5-е видання, доповнене і перероблене. – К. : [б. в.], 2007. – 665 с.
7. Педагогіка. / За ред. А.М. Алексюка. – К. : Либідь, 2006. – 385 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 232 с.
9. Ягупов В. И. Педагогіка. – К. : Либідь, 2006. – 475 с.

Додаткова література

10. Алфімов В. Розвиваємо розумові і творчі здібності старшокласників / В. Алфімов // Обдарована дитина. – 2004. – № 3. – С. 41–46.
11. Аненкова І. П. Педагогіка: модульний курс. Навч. посіб. / І. П. Аненкова, М. А. Байдан, О. А. Горчакова, М. В. Руссол: – Львів : «Новий Світ-2000», 2011. – 567 с.
12. Бадмаєва Н. Принцип системності у вивченні розвитку розумових здібностей дітей / Н. Бадмаєва // Філософія освіти. – 2004. – № 3. – С. 247–251.
13. Балл Г. О. Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній і психологічній сферах) – 2-ге вид., допов. – Житомир : Волинь : Рута, 2008. – 232 с.
14. Басюк Н. А. Виховання почуття відповідальності в молодших школярів. Сходінка до відповідальності : навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ / Н. А. Басюк; за ред. М. В. Левківського; М-во науки України, Житомирський держ. ун-т ім. І. Франка : Центр навч. л-ри, 2006. – 192 с.

15. Бережнова Є. Педагогічне дослідження: Соціально-гуманітарний аспект / Є. Бережнова // Педагогіка. – 2005. – № 6. – С. 23–31.
16. Бех І. Д. Виховання особистості. – У 2 кн. – К. : Либідь, 2003.
17. Бех І. Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: наук.-метод. посіб. / І. Д. Бех; Ін-т змісту і методів навчання. – К. : ІЗМН, 2008. – 204 с.
18. Бобир О. В. Етикет учителя: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ / О. В. Бобир; Міністерство освіти і науки України. – К. : Слово, 2009. – 215 с.
19. Бойко А. М. Виховання людини: нове і вічне: методолого-теорет. і практ. коментар, статті, виступи, рецензії / А. М. Бойко. – Полтава : Техносервіс, 2006. – 566 с.
20. Бондар Л. С. Виховання моральних цінностей у школярів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. С. Бондар, А. І. Кузьмінський, Л. І. Прокопенко; М-во освіти і науки України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : Вид-во ім. Б. Хмельницького, 2008. – 160 с.
21. Бордовська Н. Системна методологія сучасних педагогічних досліджень / Н. Бордовська // Педагогіка. – 2005. – № 5. – С. 21–28.
22. Бугрій О. Формування в учнів прийомів розумової діяльності / О. Бугрій // Рідна школа. – 2005. – № 8. – С. 25–28.
23. Вербин С. Як підвищити ефективність розумової діяльності / С. Вербин // Виховання школярів. – 2004. – № 5. – С. 45–49.
24. Вишневський О. Сучасне українське виховання. – Львів, 2001.
25. Гадецький М. В. Організація навчального процесу в сучасній школі : навч.-метод. посібник для вчителів, керівників навчальних закладів, слухачів ІПО / М. В. Гадацький, Т. М. Хлебнікова. – Харків : Веста : Ранок, 2003. – 136 с.
26. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 356 с.
27. Дубасенюк О. А. Практикум з педагогіки. – К. : Центр навч. л-ри, 2007. – 464 с.
28. Зосимовський А. Критерії моральної вихованості / А. Зосимовський // Педагогіка. – 2010. – № 11–12. – С. 22–26.
29. Історія української школи і педагогіки : Хрестоматія / Уклад. : О. О. Любар; За ред. В. Г. Кременя. – К. : Знання, 2005. – 767 с.
30. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання. – К. : Вища школа, 2007. – 243 с.
31. Кловацький В. Моніторинг морально-психологічного розвитку / В. Кловацький, Т. Горошко // Психолог. – 2004. – № 7. – С. 13–15.
32. Коберник І. Моральне виховання: традиції, проблеми, інновації / І. Коберник // Рідна школа. – 2002. – № 5. – С. 42–44.

33. Ковальчук Л. О. Практикум з педагогіки : Навч. посібник. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 253 с.
34. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. – Харків : ХДПУ ім. Г. С. Сковороди. ОВС, 2002. – 400 с.
35. Матюша І. К. Гуманізація виховання і навчання в загальноосвітній школі. – К. : ІСДО, 2005. – 195 с.
36. Молчанов С. Моральна орієнтація підлітків / С. Молчанов // Психологія і школа. – 2003. – № 1. – С. 68–88.
37. Освітні технології : навч.-метод. посібник / Пехота О. М., Кіктенко А. З., Любарська О. М. та ін. / За ред. Пехоти О. М. – АСК, 2002. – 255 с.
38. Педагогіка для громадянського суспільства / За ред. д-ра пед. наук Т. С. Кошманової. – Львів, 2005. – 382 с.
39. Полякова Г. А. Педагогіка : навч. посібник / Г. А. Полякова, Т. А. Борова. – Рек. МОН. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2011. – 374 с.
40. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник. У 2 ч. Ч. 2. Ключ до професійного успіху / О. І. Мармиза, О. М. Касянова, В. В. Григораш та ін. – Харків : Веста : Ранок, 2003. – 152 с.
41. Щербань П. М. Прикладна педагогіка : навч.-метод. посіб. – К. : Вища шк., 2002. – 215 с.
42. Якса Н. В. Основи педагогічних знань : навч. посібник. – К. : Знання, 2007.

Допоміжна література

Макаренко А. С. Сочинения в семи томах. – М. : АПН, 1957.

1. *Лекции о воспитании детей. Т. 4*
 - 1.1. О родительском авторитете.
 - 1.2. Дисциплина.
 - 1.3. Игра.
2. *Методика организации воспитательного процесса Т. V*
 - 2.1. Наказание и меры воздействия.
 - 2.2. Перспектива.
3. *Проблемы школьного советского воспитания. Т. V*
 - 3.1. Лекция 1. Методы воспитания.
 - 3.2. Лекция 2. Дисциплина, режим, наказание и поощрение.
 - 3.3. Лекция 3. Педагогика индивидуального действия.

Сухомлинський В. О.

Робота над першоджерелами пропонується за виданням.

Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5-ти томах. – К. : Рад. Школа, 1976.

1. Вступна стаття О. Дзеверіна «Видатний радянський педагог». – Т. I. – С. 7–52.

2. Методика виховання колективу. Т. I.

3. Розд. «Особа вчителя в духовному житті колективу та особистості». «Роль особи вчителя в духовному житті колективу та особистості», С. 588–604, Ст. «Мудра влада педагога над особистістю та колективом». С. 613–641.

4. *Сто порад вчителю. – I, II.*

a) дві програми навчання. Розвиток мислення школяра.

b) як перевірку виконання домашніх завдань зробити ефективною розумовою працею.

c) оцінки мають бути вагомими.

d) як розвивати мислення й розумові сили дітей.

e) як добитися, щоб слово вихователя доходило до серця вихованця.

f) які якості треба мати педагогу як вихователіві.

g) оволодівайте мистецтвом індивідуальної бесіди.

h) як спонукати до самовиховання в моральній сфері (вимоги).

i) як спонукати до самовиховання в праці й навчанні.

j) як виховувати самодисципліну в розумовій праці.

k) що можна й чого не можна обговорювати в шкільному колективі.

l) що таке влада педагога, в чому вона повинна виявлятися.

m) як берегти дитячу довіру.

5. *Серце віддаю дітям. Т. III.*

Розд. «Роки дитинства». «Пісня розкриває перед дитиною красу світу». С. 188–193. Рідне слово. С. 201–216.

6. *Народження громадянина. I, III*

a) розд. Розумове виховання і освіта підлітка.

b) ст. «Єдність педагогічних поглядів і переконань учителів». С. 382–386. Світогляд і переконання. С. 386–397.

c) як ми керували розумовою працею на уроці. С. 397–407. (Особливу увагу звернути на емоційні зони мозку) С. 407.

d) пам'ять, мислення і вміння вчитись. – С. 430–432.

e) розд. Емоційне і естетичне виховання.

f) ст. «Слово і емоційна культура людини». С. 507–511.

g) емоційна сприйнятливість до світоглядних і моральних ідей, принципів, істин.

7. Павлівська середня школа. I, IV.

Розд. IV. Моральне виховання (статті за вибором).

8. Розмова з молодим директором школи. Т IV.

Статті Т. 5.

- 1.1. Слово про слово.
- 1.2. Тайники перевантаження,
- 1.3. Щоб душа не була пустою.
- 1.4. Як любити дітей.
- 1.5. Слово вчителя в моральному вихованні.
- 1.6. І ліс і кожне дерево.
- 1.7. Без довір'я немає виховання.
- 1.8. На трьох китах.
- 1.9. Виховання без покарань.
- 1.10. Не бійтесь бути ласкавими.
- 1.11. Думки про шкільне виховання.
- 1.12. Батьківська педагогіка.
- 1.13. Мікроклімат вашого дому.
- 1.14. Моральні цінності сім'ї.
- 1.15. Могутній вихователь.
- 1.16. Хто сьогодні за партою?
- 1.17. Лист про педагогічну етику.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДЛЯ ПОШУКУ ІНФОРМАЦІЇ

1. <http://www.library.mk.ua/>.
2. <http://pedlib.ru/Books/>.
3. <http://www.isinet.com/>.
4. <http://www.ipri.com/>.
5. www.mon.gov.ua. МОНмолодьспорт України.
6. www.library.edu-ua.net/. Державна наук.-пед. біб-ка ім. В. О. Сухомлинського.
7. www.nbuv.gov.ua. Національна біб-ка України ім. В. І. Вернадського.
8. www.ukped.com. Педагогічна література.
9. <http://enc-dic.com/pedagogics>. Педагогічна енциклопедія.
10. www.pedmir.at.ua. Сайт для педагогів-організаторів.
11. <http://pedagogika.at.ua/>
12. <http://paidagogos.com>.
13. <http://dic.academic.ru>.
14. <http://www.portal-slovo.ru/pedagogy/>.
15. <http://ru.wikipedia.org/wiki>. Вікіпедія.
16. http://www.foxdesign.ru/aphorism/author/author_m.html, (www.aphorism.ru) афоризми, народна педагогіка.
17. www.uapravo.net. Правова бібліотека України.
18. www.rada.gov.ua. Нормативно-правові документи.
19. <http://www.metodportal.net>. Метод портал з усіх предметів.
20. <http://konserg.ucoz.ua/index/0-54>. Цитати, висловлювання про вчителів, роль освіти.
21. www.best-pedagog.ru. Історія педагогіки.

Навчальне видання

Чубук
Руслан Валентинович

Методичні рекомендації
до вивчення курсу «Педагогіка»

Випуск 307

Редактор *А. Бурмус*.

Технічний редактор *О. Петроченко*. Комп'ютерна верстка *Н. Кардаш*.
Друк *С. Волинець*. Фальцювально-палітурні роботи *О. Мішалкіна*.

Підп. до друку 16.09.2020.

Формат 60x84^{1/16}. Папір офсет.

Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.

Ум. друк. арк. 2,79. Обл.-вид. арк. 1,57.

Тираж 5 пр. Зам. № 6050.

Видавець і виготовлювач: ЧНУ ім. Петра Могили.

54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десанників, 10.

Тел.: 8 (0512) 50-03-32, 8 (0512) 76-55-81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.

Свідчення суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2018.